

Sonnenmensch

Autor: Václav Jan

Co to bylo za lidi? Heidegger, **Pound, Céline, George, Hamsun, Wagner, Spengler**? Nejskvělejší německý filosof, největší americký básník, nejoriginálnější francouzský romanopisec, nejslavnější norský spisovatel? Skladatelé, vizionáři, renesanční osobnosti. A všechno fašisti nebo protofašisti! Co třeba tenhleten prokletý Nietzsche? Tolik opovržení davem, tolik zhnusení člověkem, ba snad nenávisti!? Ale když pronikneme tou jeho cynickou přímočarostí kamsi dšpod, nebo snad vzhůru, je tam tolik lásky k člověku, tolik starosti o něj, tolik zoufání si nad tím, jak nám to *Bytí* kazí všichni ti kramáři, křesťané, krávy, ženy, Angličané a jiní demokraté. Je to možné, tolik pohrdání a něhy zároveň? Jinak je to: je vůbec možné, aby to tak nebylo v Člověku, když se na chvíli zastaví a přemýšlí o světě, a přitom také myslí? Jen vrcholně rozcitlivělý cynik pronikne analýzou až k popisu nejtrapnější malosti, na kterou stydno jen pomyslet. A vrcholná imaginace ratia, zejména vrtá-li se analyticky v člověku, je vždy schopna i hloubky emoce syntetizující všechny ty lítosti nad *lidmi* v tvrdě vyřčený, ale přece soucit s *člověkem*. A to už je i pochopení – a snad i odpuštění. A naopak, vidí-li ten vzývavec tak jasně z nadhledu všechen balastní kontext, a zase potenciál, a jiskří v něm radost nad hemžením v tušeném, a ano, zahlédnutém řádu věcí, není možné, aby byl zároveň tak mdlým a přehlédl ubohost jediného každého osudu **dvounohého hmyzu**.

(Pokračování textu...)